

## **ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА**

**до проекту Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України щодо скасування оподаткування доходів, отриманих нерезидентами у вигляді виплати за виробництво та/або розповсюдження реклами та удосконалення порядку оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання нерезидентами електронних послуг фізичним особам**

### **1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту**

Розвиток та поширення технологій і відповідно надання електронних послуг створило для компаній умови за яких масштабування власного продукту (послуги) реалізовується на всіх континентах у відносинах B2C та B2B не залежно від фізичної присутності компанії. Розуміння постійного представництва, як єдиного взаємозв'язку національної податкової системи та нерезидента не враховує специфіку компаній цифрової економіки, а відтак діяльність таких компаній на території України провадиться без належного оподаткування.

Відповідно до діючого національного законодавства частина електронних послуг, що надаються міжнародними корпораціями в мережі Інтернет оподатковується податком на додану вартість через механізм делегування обов'язку декларувати податкові зобов'язання їх покупцями у разі, якщо вони є платниками податку на додану вартість або є суб'єктами господарювання, навіть якщо вони не зареєстровані платниками податку на додану вартість.

Надання компаніями нерезидентами електронних послуг для фізичних осіб, які не мають статусу суб'єкта господарювання, не дозволяє ефективно реалізувати правила оподаткування ПДВ. Це призводить до втрат державного бюджету та створює неконкурентне середовище для резидентів-платників. Тим самим, порушуються базові принципи рівності та нейтральності оподаткування платника податків.

У свою чергу встановлення особливих правил оподаткування ПДВ електронних послуг стає звичною практикою в іноземних державах, наприклад в країнах Європейського Союзу, Австралії, Білорусі, Казахстані, Росії тощо.

Зокрема, вперше на проблему оподаткування ПДВ електронних послуг звернули увагу в Європейському Союзі, змінивши правила визначення місця постачання таких послуг. Так, до 2015 року місце постачання електронних послуг визначалося за місцем реєстрації постачальника, що дозволяло деяким постачальникам мінімізувати податок, реєструючись у країнах, де застосовувалася низька ставка ПДВ або послуги взагалі звільнялися від оподаткування. Саме тому, були розроблені правила, які б дозволили оподаткувати ПДВ електронні послуги саме за місцем їхнього споживання. Окрім того, для реалізації свого задуму в ЄС було запроваджену спеціальну систему MOSS (Mini One Stop Shop), яка дозволила суб'єктам господарювання декларувати та сплачувати ПДВ у країні споживання послуги без необхідності реєстрації платником ПДВ в загальному порядку. Запропонована Європейським Союзом модель оподаткування ПДВ електронних послуг стала основою для інших держав при розробці подібних податкових режимів, дозволивши збільшити розмір податкових надходжень до бюджету відповідної держави, шляхом оподаткування послуги безпосередньо у країні їх споживання.

З 01 січня 2017 року в Російській Федерації був введений податок, який зобов'язав нерезидентів сплачувати податок на додану вартість з продажу на території РФ електронних послуг: цифрового контенту, послуг зберігання та обробки інформації, реєстрації доменів і хостингу та ін., при цьому вони повинні стати на податковий облік. Серед технологічних гігантів у контролюючому органі зареєструвались Apple Distribution International, Google Commerce, Microsoft Ireland, Netflix International B.V., Wargaming Group, Bloomberg, Alibaba, Booking.com та ін. Загалом з моменту впровадження податку на податковий облік стало 1580 компаній. За офіційними даними до бюджету такими компаніями (B2C) було сплачено у 2017 році - 9,4 млрд. руб., у 2018 – 12 млрд. руб., у I кварталі 2019 – 12 млрд. руб. (70% суми припадає на найбільші ІТ компанії). Аналогічні податкові правила введені в Республіці Білорусь у 2018 році.

Таким чином, для України є актуальним створення передумов для адміністрування податку на додану вартість при оподаткуванні електронних послуг фізичним особам, що постачаються нерезидентами в мережі Інтернет шляхом внесення відповідних змін до Податкового кодексу України враховуючи особливості національного законодавства та з урахуванням іноземного досвіду.

## **2. Мета та завдання прийняття законопроекту**

Метою цього законопроекту є збільшення доходів Державного бюджету від податку на додану вартість за рахунок залучення до оподаткування податком на додану вартість нерезидентів, що надають фізичним особам електронні послуги, місце постачання яких розташоване на митній території України та створення сприятливих умов ефективного та не обтяжливого адміністрування для бізнесу й держави процедур, пов'язаних зі сплатою податку.

## **3. Загальна характеристика і основні положення акту**

Законопроектом пропонується доповнити Податковий кодекс України нормами щодо скасування оподаткування доходів, отриманих нерезидентами у вигляді виплати за виробництво та/або розповсюдження реклами та нормами щодо удосконалення порядку оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання нерезидентами електронних послуг фізичним особам.

Зокрема, пропонується:

- виключити норму, згідно з якою резиденти при виплаті нерезидентам доходу за виробництво та/або розповсюдження реклами повинні сплачувати податок за ставкою 20 відсотків суми таких виплат за власний рахунок;

- чітко визначити, що для документів, що засвідчують факт постачання послуг складених в електронній формі, датою оформлення такого документа, вважається дата складення такого електронного документа;

- визначити перелік електронних послуг;

- звільнити від оподаткування податком на додану вартість постачання електронних послуг шляхом надання доступу до електронних освітніх (навчальних) ресурсів в рамках надання освітніх послуг;

- включити нерезидентів до переліку осіб, які реєструються платниками податку на додану вартість;

- встановити правила визначення місця постачання електронних послуг (B2C);

- встановити форму та визначено порядок надсилання податкового повідомлення нерезиденту та скарги на таке рішення;

- визначити спрощену процедуру реєстрації платника ПДВ для постачальників-нерезидентів, яка може здійснюватися віддалено в електронній формі на спеціально розробленому веб-порталі;

- визначити правила податкового обліку з податку на додану вартість для нерезидентів, що надають фізичним особам електронні послуги, місце постачання яких розташовано на митній території України;

- звільнення від обов'язку нерезидента реєструвати податкові накладні;

- передбачити сплату податкового зобов'язання для нерезидента в іноземній валюті.

#### **4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання**

Нормативну базу у цій сфері складають: Податковий Кодекс України, нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України.

#### **5. Фінансово-економічне обґрунтування.**

Реалізація положень цього проекту Закону не потребуватиме додаткових витрат із Державного бюджету України та повинно сприяти збільшенню надходжень Державного бюджету України.

#### **6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття акту**

Прийняття законопроекту забезпечить справедливі умови оподаткування для національних та міжнародних компаній нерезидентів, які надають електронні послуги на території України. Введення правил сприятиме додатковим надходженням від сплаченого податку до бюджету.

**Народний депутат України**

**Д. О. Гетманцев**  
**(посвід. № 20)**



СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ГЕТМАНЦЕВ ДАНИЛО ОЛЕКСАНДРОВИЧ  
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA1040000006743D0087F6A301  
Дійсний до: 17.07.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України  
№ 20д9/1-2020/171384 від 29.09.2020



220827